

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ, OPERATÍV ASZÁLY- ÉS VÍZHIÁNY- ÉRTÉKELÉS

2019. november

– kivonat –

Készítette:

az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízrajzi és Vízyűjtő-gazdálkodási Főosztály
Vízrajzi Osztálya

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2019. november 11.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

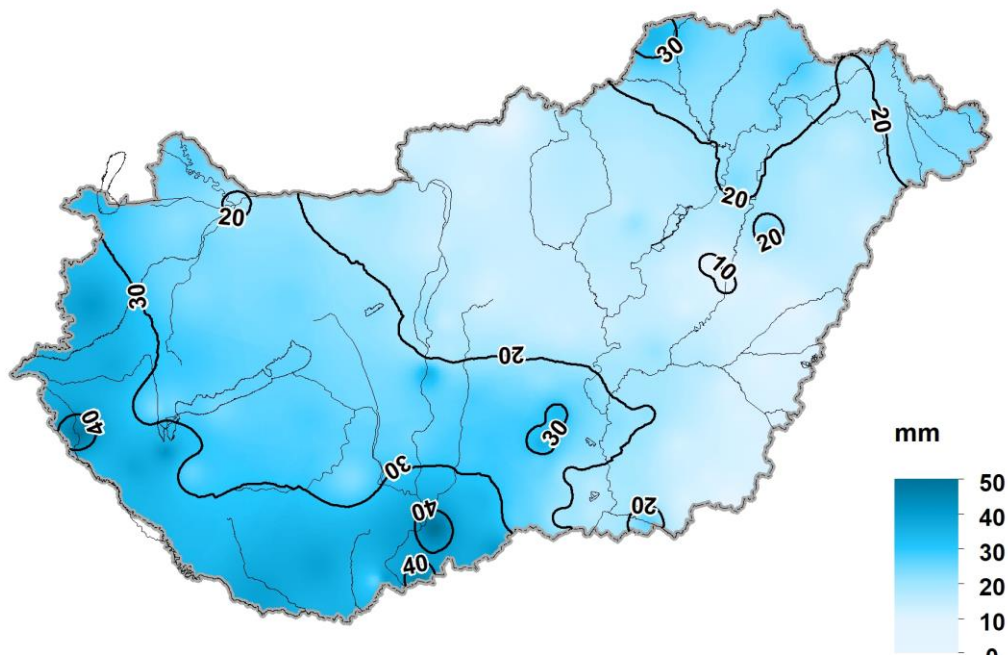
Csapadék

2019 októberében a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 8 mm (Battonya) és 46 mm (Baja) között alakult. Az országos területi átlagérték 22 mm volt, ami 20 mm-rel (48%-kal) volt alacsonyabb a viszonyítási időszak (1971-2000) október havi átlagánál.

Az októberben lehullott csapadék mennyiségének területi eloszlása mérsékelten változékony képet mutatott.

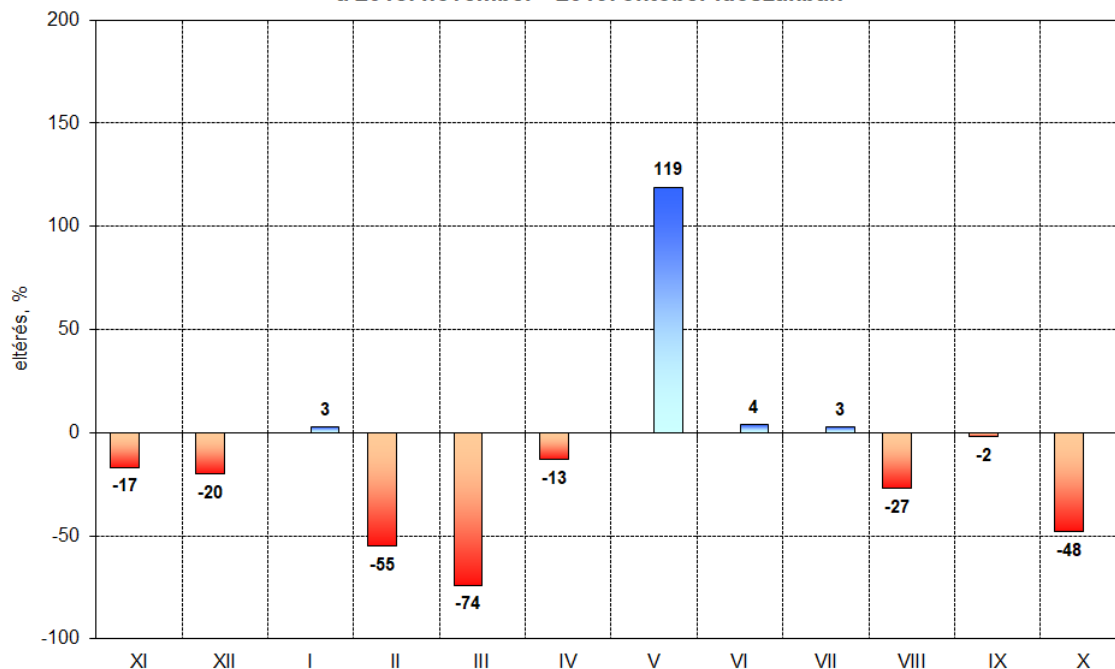
Országos áttekintésben az októberi átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (48 mm) Battonya, a legnagyobb csapadéktöbblet (1 mm) Baja állomáson jelentkezett.

A 2019. október havi csapadékösszeg területi eloszlása

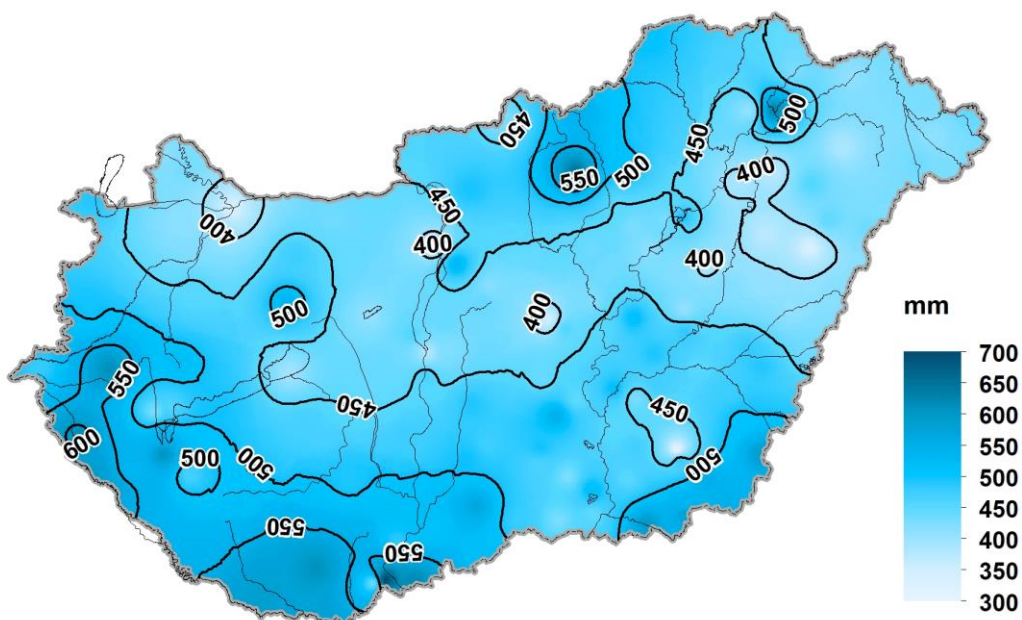

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének a sokévi átlagtól való relatív eltérését.

**A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének
átlagától (1971-2000) való eltérése (%)
a 2018. november - 2019. október időszakban**

**A 2019. január - október havi csapadékösszeg
területi eloszlása**

A 2019. január-október időszakban lehullott csapadék mennyisége 313 mm (Orosháza) és 702 mm (Kölked) között alakult, az országos területi átlagérték 470 mm volt, ami az időszakos átlagnál 5 mm-rel (1%-kal) kevesebb. A 10 havi csapadékösszeg az ország területének mintegy 50%-án elmaradt az időszakos éghajlati átlagtól. Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb 10 havi csapadékhiány (161 mm)

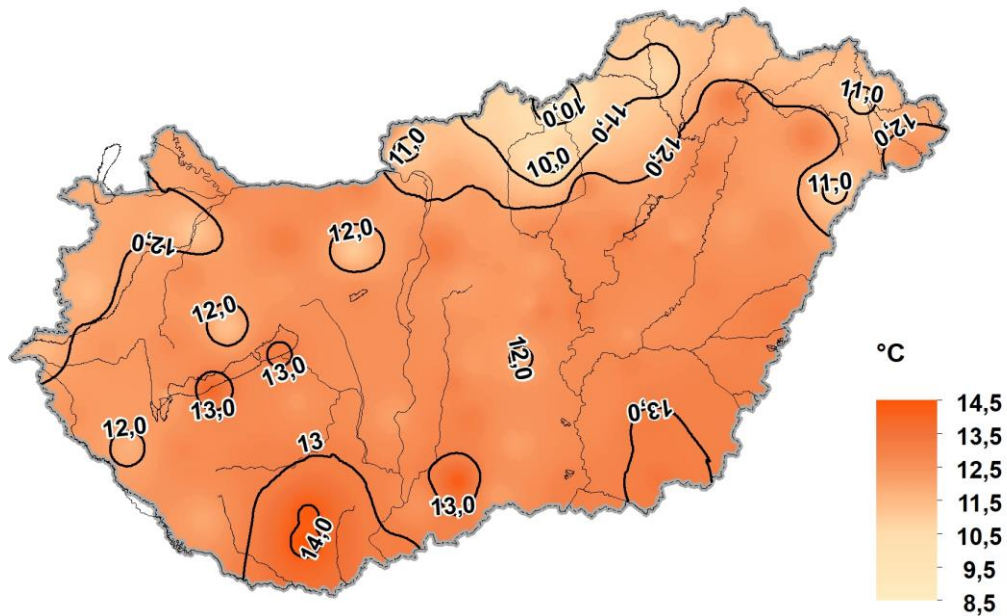
Szentgotthárd-Farkasfa, a legnagyobb csapadéktöbblet (202 mm) Kölked állomáson jelentkezett.

Léghőmérséklet

Az október havi középhőmérséklet 8,8°C (Zabar) és 14,2°C (Pécs-Pogány) között alakult, az országos területi átlagérték 12,3°C volt, ami a sokévi (1971-2000) októberi átlagot 2,2°C-kal haladta meg.

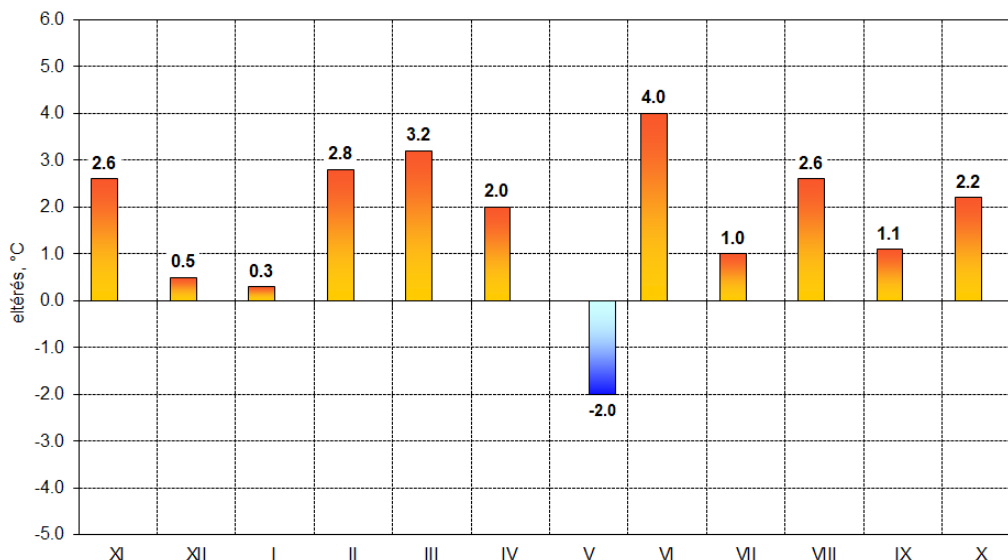
A havi középhőmérséklet az ország területén – Zabar állomás kivételével – meghaladta sokéves (1971-2000) október havi átlagot. Zabar állomáson a havi középhőmérséklet megegyezett az októberi éghajlati átlaggal, a legnagyobb pozitív eltérése (4,4°C) Nagy-Hideg-hegy állomáson jelentkezett.

A 2019. október havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi szövegközi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének a sokévi átlagtól való eltérését.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének
 átlagtól (1971-2000) való eltérése (°C)
 a 2018. november - 2019. október időszakban

Talajnedvesség

A 300 m-nél alacsonyabb területeken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma októberben az egy hónappal korábbi állapothoz képest számottevően csökkent. A nedvességtartalmat ebben a mélységi régióban október végén végén az 25-70% közötti telítettségi értékek jellemezték.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma októberben a 300 m-nél alacsonyabb területeken az egy hónappal korábbi állapothoz képest alig változott. A talajréteg nedvességtartalmát október végén a 15-50 % közötti telítettségi értékek jellemezték.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma októberben a 300 m-nél alacsonyabb területeken alig változott. Ennek a talajrétegnek a nedvességtartalmát a hónap végén a 25-35% közötti telítettségi értékek jellemezték.

Talajvíz

Októberben a síkvidéki területeken – kisebb körzetek kivételével – a talajvízszint további csökkenése volt jellemző. Az érintett területek meghatározó részén 10 cm-nél kisebb csökkenés mutatkozott. Nagyobb (10-25 cm) talajvízszint-változás csak a Mezőföld északi peremterületén és a Közép-Mezőföldön, a Hatvani-, a Beregi-, a Szatmári-, a Bihari- és a Körösmenti-sík, a Nagy- és Kis-Sárrét, valamint a Körös-Maros köze délnyugati részén jelentkezett. Kisebb emelkedés csak a Kisalföld, a Duna-Tisza köze, a Hevesi- és a Borsodi-ártér egyes területrészein, továbbá a Dél-Hajdúság délnyugati és a Csongrádi-sík északkeleti peremvidékén mutatkozott.

Az elmúlt hónapban Magyarország valamennyi síkvidékén az 1971-2000. közötti évek október hónapjai átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör. A legnagyobb (250-300 cm) különbség-értékek továbbra is a Duna-Tisza közén, a Hátság észak- és délnyugati térszínein, valamint a Mátra előterében fordultak elő. A Hátság alacsonyabb

térszínein 100-150 cm, a déli országhatár mentén helyenként 200 cm-nél nagyobb eltérések mutatkoztak.

A Tiszántúlon az eltérések változatos területi mintázatot mutattak: a Felső-Tisza-vidéken 100-150 cm, máshol többnyire 50 cm-nél kisebb, de 50-100 cm csökkenéssel jellemezhető, szigetszerűen beékelődő térszínekkel tagolt eloszlás volt jellemző. A dunántúli síkvidékek többségén az 50-100 cm csökkenés területi aránya volt a meghatározó, azonban egyes körzetekben kisebb (Hanság, Kapuvári-sík, Csornai-sík), máshol, elsősorban a Mezőföldön, a löszhátak alatt 100 cm-nél nagyobb különbségértékek is mutatkoztak.

A viszonyítási időszak átlagértékénél egy-egy kisebb tájrészleten a viszonyítási időszak átlagértékénél többnyire néhány cm-rel magasabb (pl. Bácskai löszös síkság délnyugati része) talajvízszint is előfordult.

Magyarország síkvidékei területi átlagában a talajvíztükör 2019. október hónapban az 1971-2000. közötti időszak október havi átlagértékénél 70-75 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Operatív aszály- és vízhiány értékelés

Az októberi időjárás az ország túlnyomó részén az átlagosnál számottevően melegebb és szárazabb volt. Az októbert megelőző időszak az átlagosnál szárazabb és melegebb időjárása miatt októberben a talajok vízhiánya tovább növekedett.

Átlagos novemberi időjárás esetén a talajok víztartalékai kis mértékben pótlódhatnak, de az átlagosnál melegebb és szárazabb időjárás folytatódása esetén a vízhiány növekedése valószínűsíthető.

Belvízi helyzetértékelés

2019 októberében országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 93,76 millió m³ volt, ami 1,75 millió m³-rel (2%-kal) maradt el az előző havi értéktől. Az október havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán az ország területén belvizek nem fordultak elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2019 októberében országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest.

2. ELŐREJELZÉS

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2019. október 21-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint novemberben az átlagosnál kissé melegebb és átlagosan csapadékos, decemberben az átlagosnál melegebb és kissé szárazabb, januárban az átlagosnál melegebb és szárazabb időjárás valószínűsíthető.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi [1971-2000] átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
november	3,4 – 5,7 (4,2)	35 – 70 (53)
december	0,4 – 3,5 (0,6)	20 – 55 (44)
január	-0,7 – 2,0 (-0,8)	10 – 45 (32)

Az OMSZ 2019. november 11-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban térben és időben változékony időjárásra lehet számítani. Többször és többfelé várható csapadék, az időszak első és utolsó harmadában az ország nyugati és középső részén jelentős – területi átlagban 10mm/nap értéket elérő – mennyiség is előfordulhat. A napi középhőmérsékletek általában az időszakos éghajlati átlag felett várhatók, legfeljebb az időszak elején és végén egy-egy napon fordulhatnak elő ennél kissé alacsonyabb értékek.

Vízháztartási előrejelzés

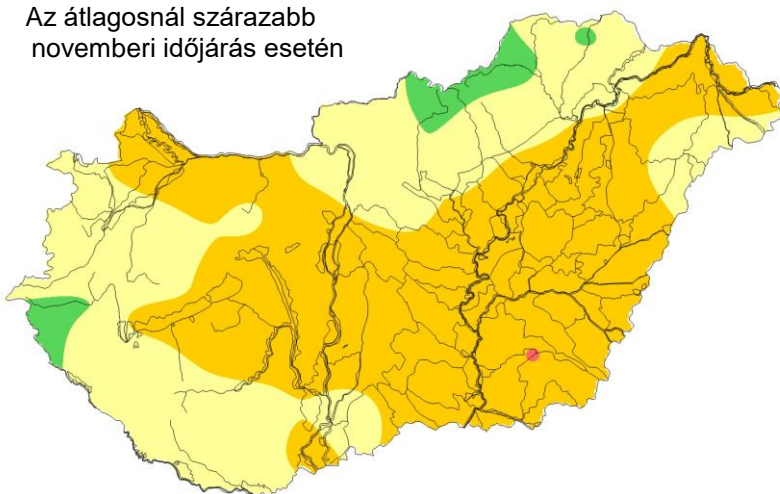
Október végén előző év azonos időszakához képest nagyon hasonló vízháztartási helyzet volt jellemző.

A novemberre előrejelzett átlagosnál kissé melegebb és átlagosan csapadékos időjárás következtében a Kisalföld, a Mezőföld és a Tiszántúl egyes részein továbbra is száraz vízháztartási helyzet várható. Az ország többi területein átmeneti vízháztartási helyzet valószínűsíthető.

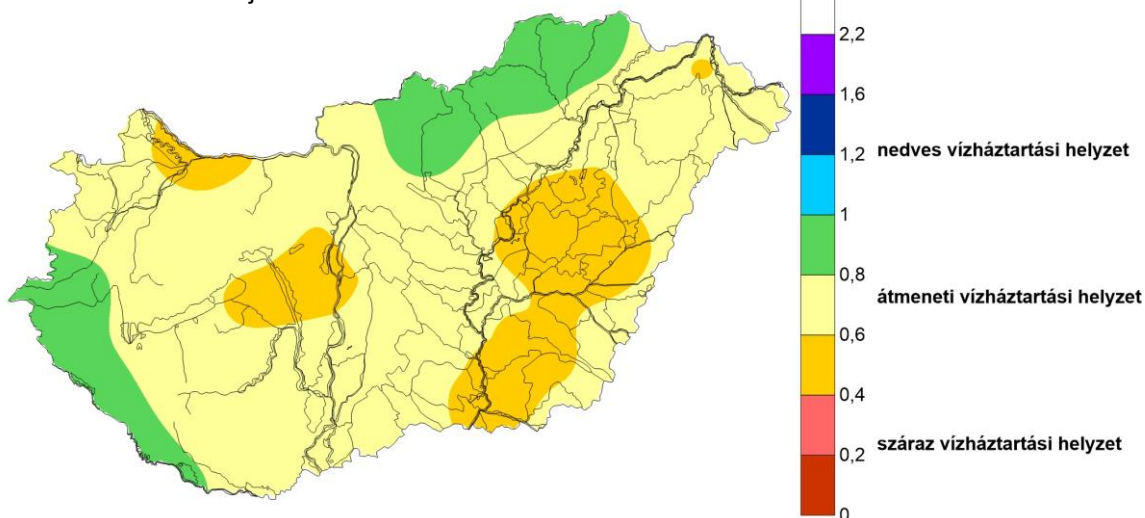
Ugyanakkor a novemberben már eddig lehullott és a hónap hátralévő részére előrejelzett csapadékmennyiség ismeretében az előrejelzethez képest nedvesebb vízháztartási helyzet bekövetkezése valószínűsíthető.

A következő ábrákon időjárási forgatókönyvenként szemléltetjük a novemberi vízháztartási helyzet várható alakulását.

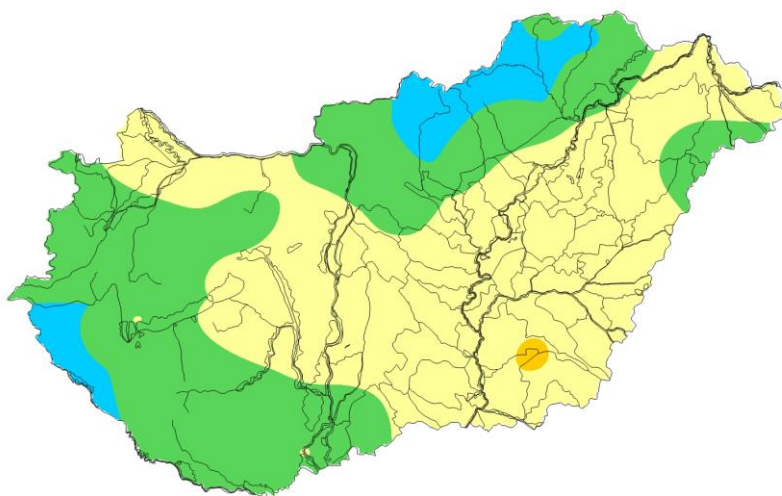
Az átlagosnál szárazabb novemberi időjárás esetén

Átlagosan csapadékos
novemberi időjárás esetén

Az átlagosnál csapadékosabb
novemberi időjárás esetén

Az „Integrált vízháztartási tájékoztató, operatív aszály- és vízhiány értékelés” című kiadványt a BM 45/2014. (IX. 23.) rendelet 1. § (1) c), d), e), (2) és a 3. § (3) j) alapján havi rendszerességgel az Országos Vízügyi Főigazgatóság – az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság bevonásával – készíti el és adja ki.